

TOIMENPIDEALOITE 37/2012 vp

Lääkärin palvelussitoumus julkisessa sairaanhoitoyksikössä

Eduskunnalle

Terveyskeskusten lääkärivaje nousi 2000-luvun alkuvuosina ja oli vuonna 2008 korkeimmillaan 11 prosenttia viroista. Sen jälkeen se on vähentynyt ja vakiintunut noin kuuden prosentin tasolle. Terveyskeskusten lääkärivajeessa on edelleen suuria alueellisia eroja. Huonoin tilanne on Kainuun (vaje 22 %) ja Itä-Savon (vaje 18 %) sairaanhoitopiirien alueella. Vaje puolestaan on pienin Varsinais-Suomen ja Satakunnan sairaanhoitopiirien alueella (alle 3 %).

Orientoiva vaihe tuli lääkärintutkintoon vuonna 1984, jonka johdosta lääkärin tuli suorittaa kuusi kuukautta terveystieteiden palvelua ja kuusi kuukautta sairaalapalvelua saadakseen täyslääkärin. Vuonna 2003 terveystieteiden palvelun pituus nostettiin yhdeksään kuukauteen. Tämän lisäksi erikoislääkärikoulutuksesta tuli suorittaa vähintään puolet yliopistosairaalan ulkopuolella (koulutuksen hajautus). Vuonna 2011 kaksoislääkärin poistettiin, mutta edelleenkin kaikkiin erikoislääkäritutkintoihin kuuluu yhdeksän kuukautta terveystieteiden palvelua.

Jos upseeri palvelussitoumusaikanaan irtisanoutuu tai irtisanotaan puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen palveluksesta muun syyn kuin sairauden vuoksi, hänen on korvattava opiskelustaan valtiolle aiheutuneet kustannukset.

Kalleimpia tutkintoja ovat hävittäjälentäjän ja lääkärin ammattiin valmistavat tutkinnot. Lääkäreillä ja erikoislääkäreillä ei vastaavaa sitoumuspakkoa ole. Maassamme on koulutettuja lääkä-

reitä enemmän kuin koskaan, mutta lääkärin vastaanotolle pääsy on monilla paikkakunnilla historiallisen hidasta. Ei voi olla johdonmukaista, että yhteiskunta kouluttaa lääkäreitä, mutta nämä myyvät palvelunsa takaisin yhteiskunnalle jopa kolme kertaa suuremmalla hinnalla yksityisen lääkärifirman kautta. Kyseinen noidankehä on katkaistava esimerkiksi lääkäreiden viiden vuoden palvelussitoumuksen avulla, koska hoitoon pääsy on yksi suurin eriarvoisuuden tekijä. Tämä tiedetään esimerkiksi vertailemalla köyhää miestä ja rikkaan miestä. Köyhä mies on sairaampi ja kuolee 13 vuotta nuorempana. Kaikilla kansalaisilla tulee olla yhdenvertainen mahdollisuus saada oikeaan aikaan hoitoa.

Koska vastakkainasettelun aika Suomessa on ohi eikä kukaan halua avata takaovea luokkayhteiskunnalle, on eriarvoistumisen kierre katkaistava ja tasa-arvo toteutettava lääkärin vastaanotolle pääsyyssä koko Suomen alueella.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lääkärin kirjallisen palvelussitoumuksen laatimiseksi ja voimaan saattamiseksi julkisissa sairaanhoitoyksiköissä ja

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla lääkärin sitoutetaan palvelemaan julkisissa sairaanhoitoyksiköissä viiden vuoden ajan.

TPA 37/2012 vp — Suna Kymäläinen /sd

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2012

Suna Kymäläinen /sd